

Landschappelijke inpassing
Landschapsbeheer Gelderland

Deelnemer : Boerencamping de
Eikelaar
Naam : A. van Raaij
Straat : IJkelaarstraat 2
Postcode : 6611 KN
Plaats : Overasselt

E-mail : araaij@zonnet.nl
Telefoon : 06-13800384

Landschapsbeheer Gelderland
Rosendaal 2^a
6891 DA Rozendaal
Contactpersoon: Saskia Bemer
Datum: 1 mei 2012

Zorg voor ons landschap
MAAK JE ERF GOED

Landschapsbeheer Gelderland maakt deel uit van een samenwerkingsverband van twaalf provinciale organisaties: Landschapsbeheer Nederland. Zij streven naar behoud, beheer en ontwikkeling van een ecologisch cultuurlandschap met een streekeigen karakter. Het groen rond boerderijen, bedrijven en woningen maakt daar een belangrijk deel van uit. Natuurlijk groen rond huis en bedrijf, het erf in de ruimste zin van het woord, betekent meer dan een ideale woon- en werkomgeving. Het leidt tot evenwicht tussen mens en natuur. Landschapsbeheer Gelderland stimuleert ecologisch beheer van het erf door kennis en middelen ter beschikking te stellen en samen te werken met de eigenaren van de grond: particulieren, boeren en overheid.

1 Inleiding

Stichting Landschapsbeheer Gelderland (SLG) is in Gelderland de organisatie die zich inzet voor het cultuurlandschap. Het landschap met heggen, knotwilgen, boomgaarden en poelen. Wij hebben geen eigen terreinen en werken dus altijd samen met anderen. Dit kan een gemeente zijn, een particulier, vrijwilligers of met de provincie Gelderland. Veel van het landschap wordt in stand gehouden door vrijwilligers. Deze onmisbare krachten ondersteunen wij met kennis, kunde en gereedschap. SLG is vanwege de ideële doelstelling en de werkwijze hoe aan deze doelstelling gewerkt wordt een erkend goed doel met een CBF keur en in bezit van een provinciale erkenning als een Dienst van Algemeen Economisch Belang (DAEB). Dit maakt het mogelijk om een vaste beneficiënt te zijn van de Nationale Postcodeloterij.

Ook het particulier natuur,- en Landschapsbeheer op het eigen erf stimuleren we. Dit kan in (gemeentelijke) projecten zoals Dorpen in het Groen maar ook met individuele bewoners door hen te voorzien in advies en het ontwerpen van inrichtingsplannen.

Het nu voorliggende inrichtingsplan is een uitwerking van een ontwerp voor boerencamping de Eikelaar van de fam. van Raaij gelegen te Overasselt.

2. Landschapsanalyse

Huidige situatie

Op de onderstaande luchtfoto staat het perceel van de familie van Raaij aangegeven. Het perceel bevindt zich aan de Ijkelaarstraat 2 te Overasselt. Op een deel van dit perceel wil de familie een boerencamping gaan beginnen. De oppervlakte van de boerencamping zal ongeveer 1,65 ha beslaan.

EVZ

Langs de wetering aan het eind van het perceel wordt een ecologische verbindingszone aangelegd. Hier wordt een flauwe oever gerealiseerd met een plas-dras zone. De familie van Raaij werkt hieraan mee en verleend hieraan zijn medewerking. De EVZ wordt in overleg met provincie en waterschap aangelegd.

Historische situatie

Het gebied maakt deel uit van een rivierduincomplex. De rivierduinen vormen van oudsher de landschappelijke basis voor bewoning van dit landschap. De oude bebouwing heeft een direct verband met het reliëf in het landschap. Ze staan op de hogere duinen.

Op de onderstaande kaarten staat het landschap van 1895 en 1930 weergegeven. Vroeger was het contrast tussen de onbewoonde open komgronden met de hooilanden en de rivierduinen en oeverwallen met akkers, bebouwing, bossen en boomgaarden groot. Doordat de kommen nu droger zijn, is het contrast minder groot geworden.

1895

1930

3. Inrichtingsplan

Hieronder worden de diverse nieuw aan te leggen landschapselementen tot in detail uitgewerkt en beschreven. Op de inrichtingskaart worden deze elementen eveneens weergegeven waarbij de beschreven objecten corresponderen met de nummers op de bijgevoegde kaart.

Deze hieronder beschreven landschappelijke beplanting heeft tot doel de boerencamping in te passen en de beleving van het landschap te versterken. Er wordt voor een deel gekozen voor beplanting op de hogere plaatsen, waardoor de inrichting van de boerencamping passender wordt in de omgeving.

De boerencamping wordt een onderdeel van een boerenbedrijf, met ruim opgezette boerencampingplaatsen van ongeveer 125 m² per plaats.

1. Houtsingel

Om de rand van de rivierduin te accentueren kiezen we voor de aanleg van een houtsingel. Deze houtsingel bestaat uit bomen met als onder beplanting struiken om zo een dichte robuuste singel te realiseren. Deze singel zal als boomvormers voornamelijk uit eiken-essen bestaan. Dit zijn boomsoorten die van oorsprong veel in dit landschapstype voorkwamen en komen.

Een houtsingel is een lijnvormige aanplant van bomen en/of struiken van 4 tot maximaal 20 meter breed. Houtsingels lijken veel op houtwallen. Er is echter geen sprake van een opgeworpen wal. Houtsingels werden vooral op de lagere zandgronden aangelegd, meestal parallel aan sloten. De singels leverden brand- en geriefhout, waaraan in het gemengde bedrijf grote behoefte was. Omdat de boer verschillende diktes hout nodig had, werd een hakhoutbeheer gevoerd. Door de komst van prikkeldraad, de schaalvergroting en ruilverkavelingen zijn vele kilometers van deze elementen verdwenen.

De houtwal en houtsingel hebben landschappelijk en ecologisch een belangrijke verbindende functie. Ze zijn tevens van belang voor vleermuizen om zich te oriënteren en als verbindingzone voor fauna.

Locatie	: (zie tekening)
Lengte	: 185 meter
Breedte	: variërend van 10 tot 3 meter
Oppervlakte	: 1380 m ²
Aantallen en soorten	: 100 x Zomereik (<i>Quercus robur</i>) 75 x Gewone es (<i>Fraxinus excelsior</i>) 200 x Eenstijlige meidoorn (<i>Crataegus monogyna</i>) 100 x Gelderse roos (<i>Viburnum opulus</i>) 100 x Hazelaar (<i>Corylus avellana</i>) 50 x Vuilboom (<i>Rhamnus frangula</i>)
Aantal totaal	: 625 stuks
Maat	: 80-100 cm
Plantwijze	: driehoeksverband 1,50 x 1,50 meter

2. Hoogstamboomgaard

Op de historische kaart van 1930 is te zien dat in het verleden op het perceel ook een hoogstamboomgaard heeft gestaan. We kiezen ervoor om deze boomgaard weer terug te brengen in het landschap.

Al vele eeuwen wordt in Nederland fruit geteeld in hoogstamboomgaarden. Aanvankelijk waren het vooral kloosters, kastelen en landgoederen.

Eind 19de eeuw begon een grote uitbreiding aan fruitboomgaarden. Onder invloed van de landbouwcrisis stapten veel agrariërs in het rivierengebied over van graanteelt naar hoogstamfruit. Een groot voordeel van het hoogstamfruit was dat er dieren onder konden grazen.

Vanaf 1950 is het areaal aan hoogstamboomgaarden flink achteruit gegaan, vanwege de opkomst van de moderne fruitteelt (laagstam).

Hoogstamboomgaarden hebben een grote ecologische waarde. Ze leveren nestgelegenheid aan allerlei vogels. De steenuil is een soort die graag broedt in holle takken van fruitbomen. Een heg om de boomgaard als windsingel vergroot de natuurwaarde van de boomgaard.

Locatie : Zie tekening
Soort en ras : appels en peren

Appels:

Schone van boskoop (goudreignet), notarisappel, Yellow transparant, Sterappel

Peren:

Brederode, Gieser wildeman, IJsbout, Winterjan

Aantal : 17 stuks
Plantafstand : 12 meter uit elkaar
Maat : Hoogstam

3. Bomenrij

In het plan wordt gekozen voor de aanplant van een bomenrij in het verlengde van de houtsingel, dit om de rand van de rivierduin te blijven accentueren. We kiezen hier voor een bomenrij om het zicht over het land te behouden en diverse zichtlijnen te creëren.

Een bomenrij werd regelmatig in het weiland aangeplant als schaduw voor het vee of om het landschappelijke beeld compleet te maken. Ook werd een solitaire boom regelmatig op de hoek van het perceel aangeplant als afbakening (grensboom).

Locatie : (zie tekening)
Soort : Gewone es (Fraxinus excelsior)
Aantal : 5 stuks
Plantafstand : 12 meter uit elkaar
Maat : 10-12 cm stamomtrek

4. Recreatieve voorzieningen

Op de boerencamping worden diverse recreatieve voorzieningen aangelegd. In de hooiberg die wordt aangelegd komt de receptie, met een uitkijkpunt over de maasarmen. Het is de bedoeling dat in de hooiberg ook koffie/thee genuttigd kan worden, zowel voor boerencampinggasten als passanten. Deze hooiberg wordt op de rivierduin geplaatst, omdat van oorsprong de bebouwing op de duinen werd aangelegd. De hooiberg word ongeveer 8 meter hoog en zal daardoor op gaan in de singel die er omheen staat aangeplant.

Verder worden er diverse zichtlijnen gecreëerd om het uitzicht te optimaliseren. Bij die zichtlijnen worden bankjes geplaatst.

Langs de boerencamping loopt zowel een fietsroutenetwerk als een wandelnetwerk.

Beplanting camping
Landschapsbeheer Gelderland

Deelnemer : Boerencamping de
Eikelaar
Naam : A. van Raaij
Straat : IJkelaarstraat 2
Postcode : 6611 KN
Plaats : Overasselt

E-mail : araaij@zonnet.nl
Telefoon : 06-13800384

Landschapsbeheer Gelderland
Rosendaal 2^a
6891 DA Rozendaal
Contactpersoon: Saskia Bemer
Datum: 1 mei 2012

Zorg voor ons landschap

MAAK JE ERF GOED

Landschapsbeheer Gelderland maakt deel uit van een samenwerkingsverband van twaalf provinciale organisaties: Landschapsbeheer Nederland. Zij streven naar behoud, beheer en ontwikkeling van een ecologisch cultuurlandschap met een streekeigen karakter. Het groen rond boerderijen, bedrijven en woningen maakt daar een belangrijk deel van uit. Natuurlijk groen rond huis en bedrijf, het erf in de ruimste zin van het woord, betekent meer dan een ideale woon- en werkomgeving. Het leidt tot evenwicht tussen mens en natuur. Landschapsbeheer Gelderland stimuleert ecologisch beheer van het erf door kennis en middelen ter beschikking te stellen en samen te werken met de eigenaren van de grond: particulieren, boeren en overheid.

1 Inleiding

Stichting Landschapsbeheer Gelderland (SLG) is in Gelderland de organisatie die zich inzet voor het cultuurlandschap. Het landschap met heggen, knotwilgen, boomgaarden en poelen. Wij hebben geen eigen terreinen en werken dus altijd samen met anderen. Dit kan een gemeente zijn, een particulier, vrijwilligers of met de provincie Gelderland. Veel van het landschap wordt in stand gehouden door vrijwilligers. Deze onmisbare krachten ondersteunen wij met kennis, kunde en gereedschap. SLG is vanwege de ideële doelstelling en de werkwijze hoe aan deze doelstelling gewerkt wordt een erkend goed doel met een CBF keur en in bezit van een provinciale erkenning als een Dienst van Algemeen Economisch Belang (DAEB). Dit maakt het mogelijk om een vaste beneficiënt te zijn van de Nationale Postcodeloterij.

Ook het particulier natuur,- en Landschapsbeheer op het eigen erf stimuleren we. Dit kan in (gemeentelijke) projecten zoals Dorpen in het Groen maar ook met individuele bewoners door hen te voorzien in advies en het ontwerpen van inrichtingsplannen.

Het nu voorliggende inrichtingsplan is een uitwerking van een ontwerp voor boerencamping de Eikelaar van de fam. van Raaij gelegen te Overasselt.

2. Inrichtingsplan

De onderstaande inrichting betreft het toekomstige campingterrein van de boerencamping de Eikelaar.

De boerencamping wordt een onderdeel van een boerenbedrijf, met ruim opgezette boerencampingplaatsen van ongeveer 125 m² per plaats.

1. Bomengroep en solitaire bomen

In het plan wordt gekozen voor de aanplant van bomengroepen en solitaire bomen. Deze dienen als landschappelijke inpassing van de camping, maar ook tevens voor schaduw van de campinggasten.

Voor de solitaire bomen kiezen we voor inheemse boomsoorten zoals de gewone es (*Fraxinus excelsior*) en de Linde (*Tilia spec.*)

Op het speelplein in het midden van de camping plaatsen we een bomengroep van 3 walnoten (*Juglans regia*).

2. Knip- en scheerheg

Heggen zijn al eeuwen te vinden in het Nederlandse cultuurlandschap. Deze lijnvormige landschapselementen kennen een sterke samenhang met het omringde landschap. Nabij boerderijen en rondom boomgaard en moestuin waren veelal de heggen te vinden. Vaak diende de heggen als eigendoms- of perceelsscheiding. De doornige heg had daarnaast ook nog een belangrijke veekerende functie.

Langs de rivieren dienden de heggen om de waterstroom bij overstromingen te remmen en te verdelen, zodat het vruchtbare slib kon bezinken. Inmiddels zien we dat veel heggen bedreigd worden. Veel heggen zijn uit het landschap verdwenen door de komst van prikkeldraad, de ruilverkavelingen en achterstallig onderhoud. Alle reden om de heg weer terug te brengen in het landschap. Heggen zijn namelijk nog altijd functioneel als windscherm en als veekering, ook bij hoge rivierwaterstanden zorgen ze voor een permanente afrastering. Daarnaast houden ze de grond vast en dragen ze bij aan een goede waterhuishouding.

Ook veel dieren hebben profijt van de aanwezigheid van een heg. Vogels gebruiken het als broedplaats; veel kleine zoogdieren vinden er voedsel en een schuilplaats en voor vleermuizen is een haag erg belangrijk als oriëntatiepunt.

Op de camping wordt gekozen voor knip- en scheerheggen tussen de diverse campingplaatsen. Verder wordt er een knip- en scheerheg aangeplant tussen de parkeerplaats en de hoogstamboomgaard.

Locatie	: zie ontwerpkaart
Breedte	: 1 plantrij
Plantafstand	: 4 per meter
Soort	: Veldesdoorn (<i>Acer campestre</i>)

3. Vrij uitgroeende haag en struweelhaag

Gelderland kent een grote diversiteit aan lijnvormige landschapselementen, waaronder de vrij uitgroeende haag en de struweelhaag.

De vrij uitgroeende haag bestaat uit een enkele rij struiken die vrijuit kunnen groeien en de struweelhaag bestaat uit meerdere rijen. De functie van deze hagen was perceelsscheiding en veekering, daarom bestonden de hagen vroeger voornamelijk uit doornsoorten. Soms werden ook nog wat andere struiken en bomen in de haag aangeplant, denk hierbij aan hondsroos, sleedoorn, braam, wilg, eik of es. De hagen boden beschutting voor het vee en zorgden voor gebruikshout. Door de komst van het prikkeldraad, de schaalvergroting en de ruilverkavelingen zijn veel van deze elementen verdwenen. Vaak worden de termen heggen en hagen door elkaar gebruikt, en regionaal hebben ze soms verschillende betekenissen. De term heg gebruiken we voor strak geschoren elementen, de term haag gebruiken we voor de meer breed en hoog uitgroeende elementen. Soms is er sprake van speciale beheervormen zoals bij het leggen of vlechten van hagen.

Hagen hebben een grote natuurwaarde. Ze zijn vaak een schuilplaats voor veel vogels en kleine zoogdieren en vergroten daardoor de landschappelijke en ecologische variatie.

De struweelhaag wordt aangeplant aan de oostkant en zuidkant van de camping ter omzoming van de camping en voor de omwonenden. Tevens wordt de struweelhaag aangeplant langs de oostkant van de parkeerplaatsen om deze uit het zicht van de campinggasten te onttrekken. Deze struweelhaag bestaat uit een dubbele rij van vrij uitgroeende struiken.

Op een paar plaatsen tussen de campingplaatsen in wordt gekozen voor een vrij uitgroeende haag met beplanting van struiken op 1 rij.

Voor zowel de struweelhaag als de vrij uitgroeende haag wordt gekozen voor inheemse beplanting van struiken als hazelaar (*Corylus avellana*), gelderse roos (*Viburnum opulus*), vuilboom (*Rhamnus frangula*), rode kornoelje (*Cornus sanguinea*), veldesdoorn (*Acer campestre*) of lijsterbes (*Sorbus aucuparia*).

Plantwijze van de vrij uitgroeende haag: 3 stuks per strekkende meter op een enkele rij.

Plantwijze van de struweelhaag: Twee stuks per meter per rij, totaal dus 4 stuks per strekkende meter verdeeld over twee rijen. De aanplant hierbij is in driehoeksverband.

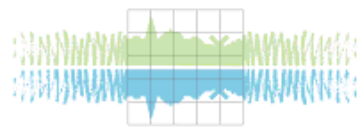
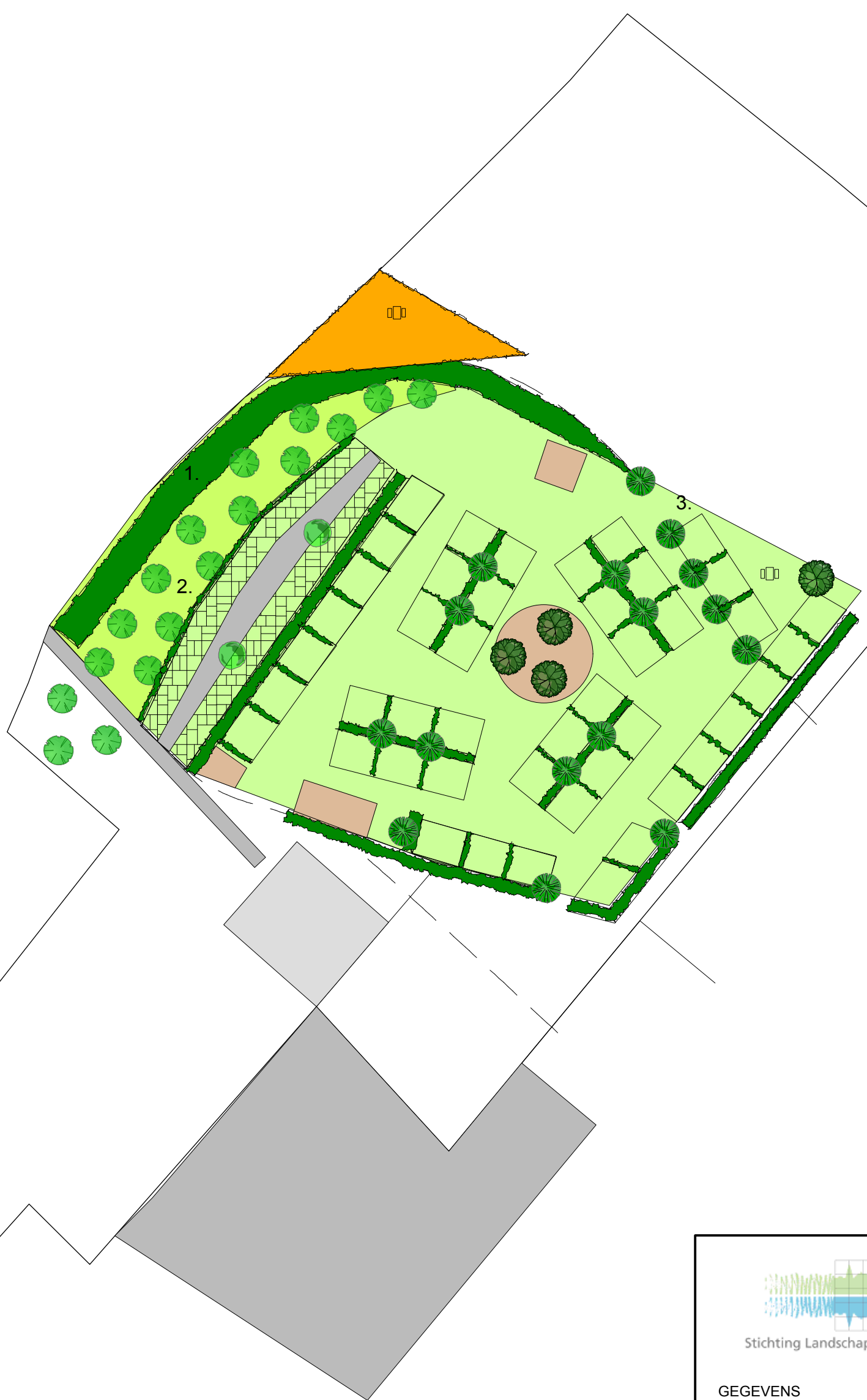
4. (Recreatieve) voorzieningen

Op de boerencamping worden diverse recreatieve voorzieningen aangelegd. In de hooiberg die wordt aangelegd komt de receptie, met een uitkijkpunt over de maasarmen. Het is de bedoeling dat in de hooiberg ook koffie/thee genuttigd kan worden, zowel voor boerencampinggasten als passanten. Deze hooiberg wordt op de rivierduin geplaatst, omdat van oorsprong de bebouwing op de duinen werd aangelegd. De hooiberg word ongeveer 8 meter hoog en zal daardoor op gaan in de singel die er omheen staat aangeplant.

Naast de parkeerplaatsen komt een afgeschermd plaats voor de afvalcontainers. Tegenover de afvalcontainers komt het gebouw met de sanitaire voorzieningen.

Verder worden er diverse zichtlijnen gecreëerd om het uitzicht te optimaliseren. Bij die zichtlijnen worden bankjes geplaatst.

Langs de boerencamping loopt zowel een fietsroutenetwerk als een wandelnetwerk.

Stichting Landschapsbeheer Gelderland

GEGEVENS

Project : Landschappelijke inpassing
Naam : Boerencamping de Eikelaar
Adres : IJkelaarstraat 2
pc /plaats : 6611 KN Overassel

projectcode: PAvanRaaij
tekenaar : Saskia Bemer
datum : 1 mei 2012
schaal : 1: 1250